Je descendrai avec toi en Egypte

בראשית פרק מו

(א) וַיִּסַּע יִשְׂרָאֵל וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וַיָּבֹא בְּאֶרֶץ שֶׁבַע וַיַּזְבַּח זְבָחִים לְאֱלֹהֵי אָבִיו יִצְחָק:

(ב) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמִרְאֵת הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הַנְּנִי:

(ג) וַיֹּאמֶר אָנֹכִי הֵאֱלֹהִים אֲבִיךָ אֵל תִּירָא מִרְדֵּה מִצְרַיִם כִּי לְגוֹי גָדוֹל אֲשִׁימְךָ שָׁם:

(ד) אָנֹכִי אֲרַד עִמָּךְ מִצְרַיִם וְאָנֹכִי אֶעֱלֶךָ גַּם עָלַי וַיֹּסֶף יִשִׁית יָדוֹ עַל עֵינָיִךְ:

(ה) וַיָּקָם יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּשְׂאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יַעֲקֹב אֲבִיהֶם וְאֶת טָפְסָם וְאֶת נְשֵׂיהֶם בְּעֶגְלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח פְּרָעָה לְשִׂאת אֹתוֹ:

(ו) וַיִּקְחוּ אֶת מִקְנֵיהֶם וְאֶת רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ מִצְרַיִם יַעֲקֹב וְכָל זָרְעוֹ אֹתוֹ: (...)

(ז) כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרַיִם יֵצְאֵי יָרְכוּ מִלְּבַד נְשֵׂי בְנֵי יַעֲקֹב כָּל נֶפֶשׁ שְׂשִׁים וְשֵׁשׁ:

(ח) וּבְנֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר יָלְדָה לוֹ בְּמִצְרַיִם נֶפֶשׁ שְׁנַיִם כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרַיִם שִׁבְעִים:

■ רש"י בראשית פרק מו פסוק ג

אל תירא מרדה מצרימה - לפי שהיה מיצר על שנזקק לצאת לחוצה לארץ:

■ ריקאנטי בראשית פרק מו פסוק ד

מכאן אמרו רבותינו זכרונם לברכה [מגילה כט ע"א] כל מקום שגלו ישראל שכינה עמהם, שנאמר אנכי ארד עמך מצרים. (...) וטעם גם עלה רמז להעלות השכינה מן הגלות, כי בצאת השכינה יצאו בניה עמה. (...) וזהו מאמרם [תענית ה ע"א] לא אבוא בירושלים של מעלה עד שאבא בירושלם של מטה, שנאמר [הושע יא, ט] בקרבך קדוש ולא אבוא בעיר:

תנא דבי אליהו פרקי הירידות (איש שלום) פרשה א

מ"נ כל הנפש הבאה וגו' (בראשית שם מ"ו/ כ"ו) יוסף ושני בניו ששים ותשעה וכת' בשבעים נפש וגו' (דברים י' כ"ב), מה עשה הקב"ה נכנס במניין עמהם ועלה מספר כולם שבעים, לקיים מה שנ' אנכי ארד עמך מצרימה, וכשנגאלו אבותינו ממצרים התייחסו הזכרים ששים רבוא חסר אחת, מ"נ (שש) [כשש] מאות רגלי וגו' (שמות י"ב ל"ז), מה עשה הקב"ה נכנס במניין עמהם ועלה מספר ששים רבוא, לקיים מה שנאמר אנכי אעלך גם עלה (בראשית שם מ"ו/).

Genèse, chapitre 46

2) Dieu dit à Israël dans des visions nocturnes : 'Jacob ! Jacob ! Il dit : Me voici.

3) il dit : je suis le Dieu, le Dieu de ton père; ne crains pas de descendre en Egypte car je t'y ferai une grande nation.

4) Moi, Je descendrai avec toi en Egypte, et Je t'en ferai monter moi-même et Joseph mettra sa main sur tes yeux'.

5) Jacob se leva de Beersheba et les enfants d'Israël transportèrent Jacob leur père, leurs jeunes enfants et leurs femmes dans les chars qu'avaient envoyés Pharaon pour le transporter.

6) Ils prirent leurs troupeaux et leurs possessions qu'ils avaient acquis dans le pays de Canaan, et ils arrivèrent en Egypte, Jacob et toute sa descendance avec lui. (...)

26) Toutes les âmes appartenant à Jacob qui viennent en Egypte issues de sa hanche, à part les femmes des fils de Jacob, toutes les âmes étaient soixante-six.

27) Et les fils de Joseph qui lui furent nés en Egypte étaient deux âmes ; toutes les âmes pour la maison de Jacob qui vinrent en Egypte étaient soixante-dix.

▪ Commentaire de Rachi sur le verset 3

Ne crains pas de descendre en Egypte: car il était troublé d'être obligé de sortir de la terre d'Israël.

▪ Commentaire du Ricanti sur le verset 4

De là, nos maîtres de mémoire bénie ont dit: là où les enfants d'Israël sont exilés, la présence divine les accompagne, comme il est dit « *Moi, je descendrai avec toi en Egypte* ». (...) Et la raison pour laquelle il est marqué « *moi-même* » est que cette présence divine remontera de l'exil, car avec sa sortie (de l'exil), sortiront ses enfants (d'Israël) avec elle. (...) Et c'est ce qui est marqué également dans le traité de Taanit (5a) : Je (Dieu) ne reviendrai dans la Jérusalem céleste, que lorsque Je rentrerai dans la Jérusalem terrestre, comme il est dit « *Je suis le Saint au milieu de toi ; Je ne viendrai pas dans la ville* ».

Tana débé Elihaou, chapitre des « Yéridot », première section

Toutes les âmes qui vinrent : si l'on compte Joseph et ses deux fils, cela fait 69 ; pourtant il est marqué 70 âmes? Que fit le Saint béni soit-Il? Il s'inclut dans le compte et leur nombre fut alors de 70, pour accomplir « *Moi, je descendrai avec toi en Egypte* ». Et lorsque nos parents furent délivrés de l'esclavage égyptien, le nombre des hommes étaient de six cent mille moins un et le Saint béni soit-Il s'inclut dans le compte, pour accomplir '*Je te ferai monter moi-même*'.